ECLI:LV:RIRT:2020:1221.C33532519.7.S

Lietas Nr. C33532519
Lietas arhīva Nr. C-1670-20/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā 2020.gada 21.decembrī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Vineta Mazure
ar tiesas sēdes sekretāri Anastasiju Dubu
piedaloties prasītājam /pers. A/
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret AS "Swedbank" par hipotēkās dzēšanu zemesgrāmatā, ar trešajām personām /pers. B/, /pers. C/.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] prasītājs /pers. A/ tiesā cēlis prasību pret AS "Swedbank", ar trešajām personām /pers. B/ un /pers. C/ par hipotēkas ierakstu dzēšanu zemesgrāmatas nodalījumā.

Pamatojoties uz Civillikuma 705.panta otro daļu, 1893., 1910.pantu, lūdzis tiesu:

1) dzēst Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs A/IV daļas 1., 2. iedaļas ierakstu Nr. 1.1. par pirmās hipotēkas nostiprināšanu attiecībā uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/;

2) dzēst Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs A/IV daļas 1., 2. iedaļas ierakstu Nr. 2.1. par pirmās hipotēkas nostiprināšanu attiecībā uz nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/.

[1.1] Prasības pieteikumā norādījis, ka Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs A/nostiprināts nekustamais īpašums /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/. Nekustamais īpašums sastāv no 2 zemes gabaliem kopplatībā 32,3 ha.

Norādītā nekustamā īpašuma tiesības bija atjaunotas prasītāja mātei /pers. G/, pamatojoties uz likumu "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos".

[1.2] 2005.gada 5.aprīlī un 2005.gada 7.aprīlī prasītāja māte /pers. G/ noslēdza nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/pirkuma līgumus, ar kuriem sev piederošo nekustamo īpašumu atsavināja /pers. D/ un /pers. E/.

[1.3] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta 2013.gada 25.jūnija spriedumu atzina par spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža pirkuma līgumus un dzēsa zemesgrāmatas nodalījumā /pers. D/ un /pers. E/ īpašuma tiesības. Spriedums stājies likumīgā spēkā.

[1.4] Pēc īpašuma tiesību iegūšanas un to nostiprināšanas zemesgrāmatā ar zemesgrāmatas tiesnešu lēmumiem, kas datēti ar 2005.gada 23.augustu un 2005.gada 21.novembri, /pers. D/ un /pers. E/ 2006.gada 13.janvārī noslēdza ar akciju sabiedrību "Hansabanka" aizdevuma līgumu Nr. 06-002903-PK un hipotēkas līgumu Nr. 06-002903-PK, un Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs A/, attiecībā uz nekustamo īpašumu /adrese/ nostiprināja pirmo hipotēku 70 000 LVL apmērā.

[1.5] 2006.gada 11.maijā starp jau norādītajām pusēm bija noslēgts 2006.gada 11.maija aizdevuma līgums Nr. 06-049080-PK un hipotēkas līgums Nr. 06-049080-PK uz kura pamata Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs A/. attiecībā uz nekustamo īpašumu /adrese/ nostiprināja otro hipotēku 7 7280 LVL apmērā.

[1.6] Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 25.jūnija spriedumu prasība daļā par Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/nekustamā īpašuma /adrese/ pirmās un otrās hipotēkas dzēšanu tika noraidīta.

[1.7] 2013.gada 4.novembrī /pers. G/ mira. 2015.gada 28.augustā Rīgas apgabaltiesas zvērināta notāre Anta Maldupe-Krūmiņa izdeva Mantojuma apliecību par tiesībām uz mantojumu pēc likuma par to, ka pirmās šķiras mantinieki lejupējie - mirušās bērni) /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ (tagad /uzvārds/) tiek apstiprināti /pers. G/ mantojuma tiesībās katrs uz 1/3 domājamā daļu ar mantojuma sastāvu - nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/. Mantojuma apliecība reģistrēta zvērināta notāra aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.5273.

Mantojuma apliecībā norādīts, ka atbilstoši Civillikuma 705.pantam, sludinājumā par mantojuma atklāšanos norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru prasības tiek dzēstas.

[1.8] Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.40 zvērināts tiesu izpildītājs Jānis Strižko izpildu lietā Nr. 00214/040/2018, saskaņā ar Rīgas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 13.aprīlī izsniegto izpildu rakstu civillietā Nr.C31163116 realizēja /pers. D/ un /pers. E/ parāda 1 2 842,12 *euro* piedziņu par labu akciju sabiedrībai „Swedbank". Piedziņa bija vērsta uz ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs A/.

[1.9] Zemgales rajona tiesā saņemts Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.40 zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Strižko 2019.gada 24.jūlija pieteikums par 2019.gada 24.jūnija akta par nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē apstiprināšanu un nostiprināšanu uz piedzinēja vārda. Vienlaikus lūdzot dzēst visas zemesgrāmatā un VZD reģistrētās parāda saistības un aizlieguma atzīmes.

Atbilstoši Zemgales rajona tiesas tiesneša 2019.gada 12.septembra lēmumam, lietas izskatīšana atlikta līdz 2019.gada 14.oktobrim.

[1.10] Prasītājam nav šaubu, ka /pers. G/ nebija aizņēmējs un akciju sabiedrība "Swedbank" nebija aizdevuma devējs attiecībā pret /pers. G/. Tajā pašā laikā akciju sabiedrība "Swedbank" ir atzīstama par /pers. G/ kreditoru un varēja iegūt tiesības saņemt apmierinājumu no ieķīlātās mantas - nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/tikai tad, ja būtu realizējusi tiesības pieteikt kreditora prasījumu kā ķīlas kreditors zvērināta notāra izvietotā sludinājuma noteiktajā termiņā par mantojuma atklāšanos.

[1.11] Prasītājs uzskata, ka akciju sabiedrība "Swedbank", būdama ķīlas kreditors, materiālo tiesību normā noteiktajā termiņā kreditora pretenziju nepieteica. Tātad, lai spētu realizēt ķīlas kreditora tiesības, ķīlas ņēmējam zvērināta notāra noteiktajā publiskā sludinājuma termiņā bija jāpārtrauc

klusēšana un attiecīgi jārīkojas, piesakot kreditora pretenziju. Nepārtraucot klusēšanu, atbildētājs ķīlas kreditora tiesības zaudēja, un tas tieši norādīts mantojuma apliecībā. Mantojuma apliecība kā zvērināta notāra izdots akts ir stājies likumīgā spēkā un nav apstrīdēta.

[2] Tiesā 2019.gada 12.decembrī saņemti atbildētājas AS "Swedbank" paskaidrojumi par celto prasību, to uzskata par nepamatotu, tādēļ lūdz to noraidīt.

[2.1] Paskaidroja, ka bankas prasījumu, kuri var rasties aizdevuma līgumu saistību neizpildes vai nepienācīgas izpildes gadījumā, nodrošināšanai 2006.gada 13.janvārī starp banku kā ķīlas ņēmēju un /pers. D/ un /pers. E/ kā ieķīlātājiem noslēgtais Hipotēkas līgums Nr.06-002903-PK/1 un 2006.gada 11.maijā Hipotēkas līgums Nr.06-049080-PK/2 ieķīlājot nekustamo īpašumu /adrese/, reģistrēts Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, kadastra numurs /kadastra numurs A/, par ko zemesgrāmatas nodalījumā nostiprinātas pirmās un otrās kārtas hipotēkas (IV daļas 1., 2.iedaļa).

[2.2] Pamatojoties uz Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 25.jūnija spriedumu lietā Nr.C04339806; PAC-0158 (spriedums stājies likumīgā spēkā 30.01.2015.) un 2015.gada 28.augusta mantojuma apliecību, īpašuma tiesības uz aizdevuma līguma saistībām ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese/, zemesgrāmatā 2015.gada 9.septembrī ir nostiprinātas /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ katram 1/3 domājamās daļas apmērā, saglabājot par labu AS „Swedbank" uz nekustamo īpašumu zemesgrāmatā nostiprinātās hipotēkas.

Šajā spriedumā tika skatīts jautājums par nostiprināto hipotēku dzēšanu uz nekustamo īpašumu, prasījumu daļā par šo hipotēku dzēšanu noraidot.

[2.3] Norādījusi, ka likuma "Par tiesu varu" 16.panta otrā daļa noteic, ka spriedums, kas stājies likumīgā spēkā, ir izpildāms. Savukārt, likuma "Par tiesu varu" 16.panta ceturtā daļa noteic, ka šādam spriedumam ir likuma spēks, visiem tas ir obligāts un pret to jāizturas ar tādu pašu cieņu kā pret likumu, bet trešā daļa nosaka, ka likumā noteiktajā kārtībā spriedums ir saistošs tiesai, izskatot citas lietas, kas saistītas ar šo lietu.

[2.4] Ar 2017.gada 2.oktobra Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas spriedumu lietā Nr.C31163116 apmierināta bankas prasība par parāda piedziņu, atzīstot bankai tiesības vērst piedziņu 123 842,14 *euro* uz ieķīlāto nekustamo īpašumu. Par ko zemesgrāmatas nodalījumā nostiprinātas piedziņas atzīmes (II daļas 2.iedaļa). Ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 14.oktobra lēmumu lietā Nr.C73490119 apstiprināts 2019.gada 18.jūnija nekustamā īpašuma izsoles akts Nr.00141/040/2019-AKT, par tiesas lēmumu iesniegta blakus sūdzība.

[3] Tiesā 2019.gada 28.novembrī un 2019.gada 3.decembrī saņemti trešo personu /pers. B/ un /pers. C/ paskaidrojumi par celto prasību, norādot, ka prasību atzīst.

[4] Atbildētājas AS "Swedbank" pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies par tiesas sēdi atbildētāja informēta Civilprocesa likuma 56.pantā paredzētā kārtībā. Tiesā saņemts atbildētājas pārstāvja iesniegums, kurā lūgts tiesu izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes (lietas 114.lapa).

Trešās personas /pers. B/ un /pers. C/ uz tiesas sēdi nav ieradušās, par tiesas sēdi informētas Civilprocesa likuma 56.pantā paredzētā kārtībā.

[4.1] Tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 209.pantā un 210.pantā norādītos apstākļus lietas izskatīšanas atlikšanai, tāpēc atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētājas un trešo personu piedalīšanās tiesas sēdē, jo atbildētāja un trešās personas par tiesas sēdi informētas Civilprocesa likuma 56.pantā paredzētā kārtībā.

[5] Tiesas sēdē prasītājs uzturēja prasību uz tajā minētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, lūdza to apmierināt. Paskaidroja, ka strīdus nekustamais īpašums ir pārdots izsolē un hipotēka ir dzēsta.

MOTĪVU DAĻA

[6] Tiesa noklausījusies prasītāja paskaidrojumus, pārbaudījusi pierādījumus un novērtējusi to kopumā, atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[7] Prasības priekšmets ir nevis pats atbildētājam izvirzītais prasījums, bet gan tas, uz ko šis prasījums ir vērsts. Prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju, un kuru esamību vai neesamību prasītājs lūdz tiesu konstatēt un arī aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses (*Civilprocesa likuma komentāri, Trešais papildinātais izdevums, autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, TNA, 2006, lpp. 216*).

Prasības pamats ir tie apstākļi, kas apliecina, ka atbildētājam iestājies noteiktu saistību (līgumisko vai ārpuslīgumisko – delikta saistību) izpildes pienākumi. Tādēļ ļoti svarīgi ir aprakstīt saistību nodibināšanas vai izcelšanās pamatus, precīzi atsaucoties uz saistības reglamentējošajām materiāltiesiskajām normām, kā arī norādīt uz pierādījumiem, kas apliecina izpildes pienākuma iestāšanos (*Civilprocesa likuma komentāri, Trešais papildinātais izdevums, autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, TNA, 2006, lpp. 216*).

[7.1] Tiesa, ņemot vērā prasības pamatu un priekšmetu attiecīgajā civillietā, secina, ka prasītājs pamatojoties uz Civillikuma 705.panta otro daļu, 1893., 1910.pantu, cēlis prasību pret AS "Swedbank" par hipotēkās dzēšanu zemesgrāmatā.

[8] Lietā nepastāv strīds par to, ka 2006.gada 13.janvārī starp banku kā ķīlas ņēmēju un /pers. D/ un /pers. E/ kā ieķīlātājiem noslēgtais Hipotēkas līgums Nr.06-002903-PK/1 un 2006.gada 11.maijā Hipotēkas līgums Nr.06-049080-PK/2 ieķīlājot nekustamo īpašumu /adrese/, reģistrēts Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, kadastra numurs /kadastra numurs A/, par ko zemesgrāmatas nodalījumā nostiprinātas pirmās un otrās kārtas hipotēkas (IV daļas 1., 2.iedaļa).

Kā arī par to, ka pamatojoties uz Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 25.jūnija spriedumu lietā Nr.C04339806; PAC-0158 (spriedums stājies likumīgā spēkā 30.01.2015.) lietas 71.-75.lapa) un 2015.gada 28.augusta mantojuma apliecību, īpašuma tiesības uz aizdevuma līguma saistībām ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese/, zemesgrāmatā 2015.gada 9.septembrī ir nostiprinātas /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ katram 1/3 domājamās daļas apmērā, saglabājot par labu AS „Swedbank" uz nekustamo īpašumu zemesgrāmatā nostiprinātās hipotēkas.

[8.2] Ar 2017.gada 2.oktobra Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas spriedumu lietā Nr.C31163116 apmierināta bankas prasība par parāda piedziņu, atzīstot bankai tiesības vērst piedziņu 123 842,14 *euro* uz ieķīlāto nekustamo īpašumu. Par ko zemesgrāmatas nodalījumā nostiprinātas piedziņas atzīmes (II daļas 2.iedaļa). Ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 14.oktobra lēmumu lietā Nr.C73490119 apstiprināts 2019.gada 18.jūnija nekustamā īpašuma izsoles akts Nr.00141/040/2019-AKT (lietas 82.-86.lapa).

[8.3] No Tiesu informācijas sistēmas (TIS) Zemesgrāmatas nodalījuma – Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/izriet, ka nekustamais īpašums /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs A/, pārdots izsolē, šo īpašumu, pamatojoties uz 2019.gada 14.oktobra Zemgales rajona tiesas lēmumu lietā Nr.C73490119 ieguvis /pers. F/ (lietas 115.-117.lapa).

No minētā zemesgrāmatu nodalījuma izriet arī tas, ka ar 2019.gada 14.oktobra Zemgales rajona tiesas lēmumu lietā Nr.C73490119, dzēstas visas Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/un Valsts zemes dienestā nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs

A/, ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes, tajā skaitā arī zemesgrāmatas nodalījumā nostiprinātās pirmā un otrā kārtas hipotēkas, kas ierakstītas pamatojoties uz 2006.gada 13.janvārī starp banku kā ķīlas ņēmēju un /pers. D/ un /pers. E/ kā ieķīlātājiem noslēgto Hipotēkas līgumu Nr.06-002903-PK/1 un 2006.gada 11.maijā Hipotēkas līgumu Nr.06-049080-PK/2 (IV daļas 1., 2.iedaļa).

[8.4] No minētā izriet, ka ir zudis prasības priekšmets. Apstākļos, kad ir zudis prasības priekšmets, tiesai nav pamata vērtēt prasībā un paskaidrojumos uz celto prasību norādītos argumentus, un prasības priekšmeta zudums uzskatāms par pietiekamu pamatu, lai noraidītu celto prasību.

[9] Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

[9.1] No lietas materiāliem redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā ir 15,92 *euro* (lietas 2.lapa). Ņemot vērā, ka prasītājs ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus samaksājis 9 *euro* apmērā, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanas saistītie izdevumi 6,92 *euro* apmērā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, piedzenami no prasītāja par labu valstij.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam prasītājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 42.panta otro daļu, 93., 97., 192., 193. un 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret AS "Swedbank", reģ. Nr.40003074764, par Inčukalna pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/nostiprinātās pirmās un otrās kārtas hipotēkas, kas ierakstītas pamatojoties uz 2006.gada 13.janvārī starp banku kā ķīlas ņēmēju un /pers. D/ un /pers. E/ kā ieķīlātājiem noslēgto Hipotēkas līgumu Nr.06-002903-PK/1 un 2006.gada 11.maijā Hipotēkas līgumu Nr.06-049080-PK/2 (IV daļas 1., 2.iedaļa), dzēšanu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,92 *euro* (seši *euro* un 92 centi) apmērā, nosakot, ka samaksa veicama šādā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22.

Noteikt /pers. A/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas rajona tiesas kancelejā Siguldā, Šveices ielā 27, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Tiesnese V.Mazure